

Den kloke frukthandlaren av Liu Ji

I Hangzhou fanns en frukthandlare som kunde konsten att lagra apelsiner ett helt år genom vinter och sommar utan att de blev förstörda. Hans frukter såg färska ut, fasta som jade och vackra som guld till färgen; men inuti var de torra som bomullslump.

En dag frågade jag honom och sade: "Är dina apelsiner avsedda för altaren och offer eller till dekoration vid gästabud? Eller ordnar du denna utvärtes skyltning blott för att lura dumbommar och blinda, ty dem lurar du på det grövsta?" Frukthandlaren log och svarade: "Herre, jag har drivit den här affären i många år. Den är min födkrok. Jag säljer och folk köper; jag har aldrig hört att någon haft något att anmärka. Och jag vägrar tro att du är den enda hederliga människan häromkring medan jag är den ende skojaren. Kanske har du aldrig sett saken i dess rätta ljus. Dagens generaler, där de sitter med sina stavar på sina tigerskinn, poserar som krigiska väktare av riket; men är de i stånd att utöva krigets konst såsom Sun Bin och Wu Qi, forntidens härförare? Dagens bredbrämade, långgördlade ministrar uppträder som grundlagarnas upprätthållare, men vad är deras visdom i jämförelse med Yi Yin och Gao Yao, forntidens statsmän? Ogärningsmän uppreser sig och ingen kan undertrycka dem; människorna lider nöd och ingen kan hjälpa dem; ämbetsmännen övar orätt och ingen kan tygla dem; lagarna faller sönder och ingen kan förnya dem. Våra ämbetsmän förtär statens medel och känner ingen skam. De dväljs i höga salar, rider på fina hästar, dricker sig druckna av vin och frossar på den kräsligaste spis. Finns det någon bland dem som inte sätter upp ett vördnadsbjudande yttre, en värdig min? Alla är de idel guld och ädelstenar utvärtes, men bomullslump inuti. Herre, dessa saker bryr du dig inte om, men mina apelsiner lägger du märke till!"

Jag hade intet svar att ge. Jag drog mig tillbaka för att meditera över denne frukthandlares klokhets, som starkt erinrade mig om Dong-Fang Suo, skämtaren. Var det verkligen missnöje med tiden som kom honom att driva gäck med hjälp av sina apelsiner?

Liu Ji levde åren 1311 till 1365 och var en ryktbar general i tjänst hos Ming-dynastins grundare. Han skrev ett antal essäer i militära och historiska ämnen och dessutom en mycket märklig bok av profetiskt innehåll med spådomar om Kinas framtida öden. Vid sidan av den senare är "Den kloke frukthandlaren" det mest kända av hans verk.

Översättning från kinesiskan av Alf Henrikson och Hwang Tsu-Yü.